

Ang Isinahimpapawid at Ipinamahaging Khutbah sa Biyernes

Petsa: 8 Rabi' al-Awwal 1448 AH (21/8/2026 CE)

Mula sa mga Mabuting Asal ng Batas Islamiko (Adab Shar'iyyah)

Ang Unang Bahagi ng Khutbah

Ang lahat ng papuri ay para sa Allah, na Siyang sumasaklaw sa lahat ng bagay sa Kaniyang kaalaman, at nagpaganda sa paglikha sa lahat ng bagay, at nagbigay-disiplina sa Kaniyang mga alipin sa pinakamagandang paraan. Ginawa Niya ang relihiyong ito bilang isang kumpletong batas na nag-aayos sa bawat larangan ng buhay, at nagpapakinis sa bawat moralidad o likas na ugali. Ako ay nagpapatunay na walang ibang diyos na may karapatang sambahin bukod sa Allah, ang Nag-iisa at walang katambal, at ako ay nagpapatunay na si Muhammad ay Kaniyang alipin at sugo—na isinugo dala ang pinakadakilang mga moralidad at nagtuturo ng pinakamahuhusay na adab (magagandang asal). Nawa'y ang pagpapala at kapayapaan ng Allah ay maging kaniya, sa kaniyang pamilya, at sa kaniyang mga kasamahan sa masaganang pagpapala.

At pagkatapos: O mga alipin ng Allah, matakot kayo sa Allah, at alamin ninyo na ang mga bansa ay hindi nakikilala sa dami ng kanilang yaman, ni sa taas ng kanilang mga gusali, kundi sila ay nakikilala sa kanilang mga moralidad at magagandang asal:

Ang mga bansa ay mananatili lamang hangga't umiiral ang kanilang magagandang moralidad,

Ngunit kapag nawala ang kanilang moralidad, sila ay maglalaho rin.

Ang pag-uugali ay salamin ng puso, at ang magandang asal (good manners) ay tagapagsalita ng kung ano ang nasa loob ng budhi:

{At katakutan ninyo ang Araw na kayo ay ibabalik sa Allah. Pagkaraan, ang bawat kaluluwa ay babayaran nang buo sa kung ano ang kaniyang pinagsumikapan, at sila ay hindi dadayain.} [Al-Baqarah: 281].

O mga Muslim: Katotohanan, isa sa pinaka-kahanga-hangang katangian ng relihiyong ito ay hindi lamang ito nagkasya sa pag-aayos ng mga malalaking usapin, kundi bumaon din ito hanggang sa mga nakatagong gawi at maliliit na kilos, at binuo ang mga ito sa pinakamagandang anyo, hanggang sa ang buong buhay ng isang Muslim ay naging puno ng adab (magandang asal): sa kaniyang pagsamba, sa kaniyang pakikitungo sa kapwa, sa kaniyang pananalita, sa kaniyang pagkain, sa kaniyang pagtulog, at maging sa mga asal sa pagpunta sa palikuran at pagtugon sa pangangailangan ng katawan.

Mula kay Salman (nawa'y kalugdan siya ng Allah), kaniyang sinabi: Isang lalaki ang nagsabi: *"Nakikita ko na ang inyong kasamahan (ang Propeta) ay nagtuturo sa inyo ng lahat ng bagay, maging ang gagawin kapag ang isa sa inyo ay pupunta sa palikuran!"* Aking sinabi: *"Oo, tunay nga, kahit pa ikaw ay mangutya. Katotohanang tinuturuan niya kami kung paano pupunta sa palikuran ang isa sa amin, at kaniyang: «Ipinagbabawal sa amin na humarap sa Qiblah o tumalikod dito (habang nagbabawas), at na maghugas ang isa sa amin gamit ang kaniyang kanang kamay, at na maglinis ang isa sa amin gamit ang dumi ng hayop o buto, at na maglinis ang isa sa amin nang mas kaunti sa tatlong bato.»* [Isinalaysay ni Muslim at Ahmad, at ito ang kaniyang pananalita].

Isang relihiyon na nagtuturo sa iyo kung paano uupo, kung paano kakausap, at maging kung paano babahing, kung paano maghihikab, at kung paano iiwas ang pinsala mula sa iba sa pinakamadaling sitwasyon! Kaya anong pagiging komprehensibo pa ang hihigit sa pagiging komprehensibong ito?! At anong pagpapalaki at pagtuturo pa ang mas mabisa kaysa sa pagtuturong ito?

Mga Alipin ng Allah: Ang adab sa Islam ay hindi isang huwad na kaanyuan o pansamantalang pagpapanggap; sa halip, ito ay isang lihim na pagbibigay-galang at pagsamba na sumusukat sa kaluluwa at nagpapakita ng tunay na katauhan ng tao. Ang nagpapahalaga sa mga pinakapinong detalyeng ito ay nagpapakita ng buhay na puso, kapakumbabaan, at magandang asal. Samantala, ang nagwawalang-bahala rito ay nagpapakita ng kalimutan sa kalooban at kagaspangan ng pag-uugali.

Kaya naman, dumating ang Shariah upang ituwid ang ating mga pangaraw-araw na gawi at itama ang mga pagkilos.

Adab sa Pagbahing

Isa sa mga manifestasyon ng mga adab na ito ay ang etiketa sa pagbahing. Mula kay Abu Hurairah (lugod ni Allah sa kanya), ang Propeta ay nagsabi: *"Katotohanang iniibig ng Allah ang pagbahing at kinamumuhian ang paghikab. Kapag ang isa sa inyo ay bumahing at nagpuri sa Allah (nagsabi ng 'Alhamdulillah'), nararapat sa bawat Muslim na nakarinig sa kanya na sabihing 'Yarhamukallah' (Kaawaan ka ng Allah)."* [Inulat ni Bukhari at Muslim].

Pagmagnilayan kung paano ginawa ng Islam ang pagbahing bilang isang uri ng zikr (pag-alala sa Allah) na nagdudulot ng ugnayan at pagmamahalan sa pagitan ng mga tao:

- Ang bumahing:** Nagsasabi ng *"Alhamdulillah"* (Papuri sa Allah). •
 - Ang nakarinig:** Sumasagot ng *"Yarhamukallah"* (Kaawaan ka ng Allah). •
 - Ang bumahing:** Tumutugon ng *"Yahdeekumullah wa yuslihu balakum"* •
- (Giyahan kayo ng Allah at ayusin ang inyong kalagayan).

Bahagi rin ng adab ang pag-iwas na makapanakit sa iba sa pamamagitan ng , ﷺ pagbaba ng boses at pagtakip sa bibig kapag bumabahing. Ang Propeta kapag bumabahing, ay tinatakpan ang kanyang mukha ng kanyang kamay o ng kanyang damit at ibinababa ang kanyang boses. [Inulat ni Tirmidhi].

Adab sa Pag-hikab

Mula rin kay Abu Hurairah (lugod ni Allah sa kanya), ang Propeta ay nagsabi: *"Ang pag-hikab ay nagmumula sa Shaytan. Kapag ang isa sa inyo ay naghikab, pigilan niya ito hangga't makakaya. Sapagkat kapag ang isa sa inyo ay nagsabi ng 'Haaa' (habang nag-hihikab), ang Shaytan ay tumatawa."* [Inulat ni Bukhari at Muslim].

Ipinatungkol ang pag-hikab sa Shaytan sapagkat ito ay nagpapakita ng katamaran, kabigatan, at kawalan ng sigla—kabaligtaran ng pagbahing na iniibig ng Allah dahil nagpapakita ito ng kagaanan at sigla. Samakatuwid, ipinapayo sa Muslim na pigilan ang pag-hikab upang mapanatili ang kanyang dangal at maayos na anyo.

Adab sa Pag-dighay (Jusha')

Bahagi rin ng pino at detalyadong adab ay ang etiketa sa pag-dighay—ang tunog ng hangin na lumalabas mula sa tiyan patungong bibig kapag busog. May dala itong perwisyo sa iba kapag sinadya ng taong ilabas ang hindi kaaya-ayang tunog na ito nang walang pakialam sa mga katabi.

Mula kay Ibn 'Umar (lugod sa kanila ng Allah), may isang lalaki na dumighay sa harap ng Propeta, kaya sinabi sa kanya: "*Pigilan mo sa amin ang iyong pag-pagtutuwid sa ﷺ dighay.*" [Inulat ni Tirmidhi]. Pinagsama rito ng Propeta asal at ang pagwawasto sa sanhi nito—ang labis na kabusugan.

Mula kay Al-Miqdam ibn Ma'dikarib (lugod ni Allah sa kanya), sinabi ng Sugo ng Allah: "*Walang pinalagpas ang anak ni Adam na mas masahol pa sa pagpuno ng kanyang tiyan. Sapat na sa anak ni Adam ang ilang subo upang mapanatiling tuwid ang kanyang likod. Ngunit kung talagang kailangan, ilagay ang isang ikatlo (1/3) para sa pagkain, isang ikatlo para sa inumin, at isang ikatlo para sa paghinga.*" [Inulat ni Tirmidhi]. Tulad ng kasabihan ng mga Arabo: "*Kapag napuno ang tiyan, natutulog ang pag-iisip.*"

Mula rito, sinasabi ko ang salitang ito at humihingi ako ng kapatawaran sa Allah para sa akin at sa inyo mula sa bawat kasalanan. Humingi kayo ng kapatawaran sa Kanya at magbalik-loob; katotohanang Siya ang Mapagpatawad, ang Maawain.

Ikalawang Bahagi Ng Khutbah:

Ang lahat ng papuri ay para sa Allah—isang papuring marami, mabuti, at pinagpala. Saksi ako na walang ibang diyos na may karapatang sambahin bukod sa Allah, at saksi ako na si Muhammad ay Kanyang hamba at Sugo.

MGA ALIPIN NG ALLAH: Matakot kayo sa Allah nang totoong pagkatakot, at maging mapagmatyag kayo sa Kanya sa lihim man o sa hayag, at alalahanin ninyo na sa Kanya kayo titipunin.

MGA PINAGPALA: Kung ang Islam ay nagbigay ng gabay upang ituwid ang mga gawi sa karaniwang mga kalagayan, ang pagbibigay-pansin sa mga ito sa loob ng mga tahanan ng Allah (mga masjid) ay lalong higit na mahalaga at dakila. Ang mga masjid ay may sariling karangalan, at nararapat lamang sa mga ito ang paggalang at pagpaparangal.

Sinabi ng Allah na Dakila:

"Sa mga bahay (masjid) na ipinag-utos ng Allah na maitayo at alalahanin doon ang Kanyang pangalan; doon ay nagpupuri sa Kanya sa umaga at sa hapon ang mga kalalakihang hindi nalilibang ng kalakalan ni ng pagbebenta mula sa pag-alala sa Allah, sa pagtataguyod ng salah, at sa pagbibigay ng zakah. Natatakot sila sa Araw na ang mga puso at mga mata ay mangangatog sa sindak." [An-Nur: 36-37]

Ilang perwisyo at istorbo ang ating nakikita sa loob ng mga masjid na hindi nabibigyan ng pansin! Pagbahing, pag-hikab, at pag-dighay nang walang pagtatakip o pagbaba ng boses—samantalang ang mga masjid ay nararapat na maging pook ng katahimikan ng katawan at pagpapakumbaba ng puso.

Makatuwiran bang isaalang-alang at sundin ang magandang asal sa mga tipon at lipon ng mga tao, ngunit nakakalimutan naman ito sa loob ng Tahanan ng Panginoon ng sangkatauhan?!

MGA KAPWA MUSLIM: Isa sa mga paraan ng pagpaparangal sa masjid ay ang pagprotekta rito laban sa anumang nakakairita at nakakasira sa katahimikan ng pagsamba. Kung ipinagbawal ng Shariah ang pagtaas ng boses sa pagbabasa ng Qur'an sa loob ng masjid upang hindi makadistorbo, ano pa kaya ang pagtaas ng boses sa pamamagitan ng mga ganitong bagay?

Mula kay Abu Sa'id al-Khudri (lugod ni Allah sa kanya), ang Sugo ng Allah ay nagsabi: *"Tandaan, bawat isa sa inyo ay nakikipag-usap sa kanyang Panginoon, kaya huwag ninyong saktan ang isa't isa, at huwag itaas ng ilan sa inyo ang kanilang boses laban sa iba sa pagbabasa (ng Qur'an)."* [Inulat ni Abu Dawud].

Mula naman kay Al-Sa'ib ibn Yazid (lugod ni Allah sa kanya), sinabi niya: *"Habang ako ay nakatayo sa masjid, may isang lalaking nagbato sa akin ng maliit na bato. Tumingin ako at nakita ko si 'Umar ibn al-Khattab (lugod ni Allah sa kanya). Sinabi niya: 'Pumunta ka at dalhin mo sa akin ang dalawang lalaking iyon.' Dinala ko sila sa kanya, at sinabi niya: 'Sino kayo?' o 'Taga-saan kayo?' Tumugon sila: 'Taga-Ta'if kami.' Sinabi niya: 'Kung kayo ay taga-bayang ito (Madinah), talagang sasaktan ko kayo! Nagtataas kayo ng inyong !'"* [Inulat ni Bukhari]. *بoses sa masjid ng Sugo ng Allah*

MGA ALIPIN NG ALLAH: Ang pagkakaroon ng adab sa mga ganitong usapin ay tanda ng mataas na antas ng kaluluwa at patunay ng buhay na konsensya. Ang isang Muslim ay hindi nabubuhay para sa kanyang sarili lamang; isinasaalang-alang niya ang mga nasa paligid niya at iniwasan ang anumang makakapanakit sa kanila, kahit pa ito ay maliit na bagay.

Mula kay 'Abdullah ibn 'Amr (lugod sa kanila ng Allah), ang Propeta ay nagsabi: *"Ang tunay na Muslim ay ang taong ligtas ang ibang mga Muslim mula sa perwisyo ng kanyang dila at kamay, at ang tunay na Muhajir (naglilikas) ay ang taong umiiwas sa anumang ipinagbawal ng Allah."* [Inulat ni Bukhari at Muslim].

Kung paanong ang pagbibigay ng perwisyo ay ipinagbabawal sa pamamagitan ng dila at kamay, ipinagbabawal din ito sa pamamagitan ng anumang nakakaabala at nakakasakit. Tungkulin ng isang Muslim na sanayin ang kanyang sarili, akayin ang iba sa ganitong magagandang asal, at ituwid ang sarili sa mga etiketa na ito.

Panalangin (Du'a):

Ya Allah, parangalan Mo ang Islam at ang mga Muslim, at ibaba Mo ang pagtatambal (shirk) at ang mga tagapagtambal.

Ya Allah, patawarin Mo ang mga lalaki at babaeng Muslim, at ang mga lalaki at babaeng Mu'min (mananampalataya) ang mga nabubuhay sa kanila at ang mga yumao na.

Ya Allah, gabayan Mo ang aming Pinuno at ang kanyang Crown Prince sa Iyong patnubay, at gawin Mo ang kanilang mga gawa para sa Iyong pagtalima at kaluguran.

Gawin Mo ang bayang ito na ligtas, payapa, kasaganaan, at tahanan ng pananampalataya, gayundin ang lahat ng lupain ng mga Muslim.